

AMERIKANSKI SLOVENEČ

PRVI SLOVENSKE LIST V AMERIKI.

GESLO: ZA VERO IN NAROD — ZA PRAVICO IN RESNICO — OD BOJA DO ZMAGE!

GLASILO S. K. DELAVSTVA — DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU — IN S. P. DR. SV. MOHORJA V CHICAGO.

STEV. (No.) 193.

CHICAGO, ILL., SREDA, 10. DECEMBRA — WEDNESDAY, DECEMBER, 10, 1924.

LETNIK XXXIII.

Nemški volilci za republiko.

VELENACIONALISTI SO IZGUBILI 60 Odstot. SEDEŽEV V DRŽAVNEM ZBORU. — SOCIALISTI OJACILI SVOJO FRONTO.

Berlin. — Državnozbornske volitve v Nemčiji so pokazale, da se je stališče splošne nemške politike nagnilo na levo. Soc. demokrati so zmagovali. Glasom poročila so dobili na voliščah največ glasov. Komunisti so izgubili 25 odstotkov svojih glasov. Nacionalisti so ostali pri svojem, med tem ko so velenacionalisti izgubili 60 odstot. svojih prejšnjih sedežev v državnem zboru. Volitve se je vdeležilo 85 odstot. V splošnem se politična smer vlade ne bo spremenila in najbrže ostane sedanji kabinet. Vse stranke so zadovoljne z izidom volitev razen velenacionalistov.

Po zadnjih poročilih posnemamo sledeči rezultat: Soc. Demokrati, 130 sedežev; nacionalisti, 104; centralisti, 68; nemška ljudska stranka, 60; komunisti, 45; demokrati, 32; bavarska ljudska stranka, 19; velenacionalisti, 14; ekonomska stranka, 10; kmečka stranka, 8.

Socialisti so izšli iz teh volitev, kot najmočnejša stranka.

Coolidge se ne vmešava v vprašanje otroškega dela.

Washington. — Prezident Coolidge se ne bo vmešaval v sporno vprašanje amandmentov postav za otročja dela. Izjavil je, da bi ne bilo umestno, da bi se vmešaval v zakonodajne posle.

"Rdečkarji" umorili policista.

Pariz. — Policijski nadzornik Jean Faguet v Parizu je bil umorjen, ko se je nahajal na službenem pohodu, da bi izsledil gnezdo komunistov. Poročilo pravi, da je ta umor prvi odgovor Herriotu, ko je rekel, da bo ukrotil komuniste, ali jih bo pa pogljal preko meje.

Truplo umorjenega policista je bilo najdeno na tlaku, na mestu kjer so ga umorili člani organizacije, katere je on zasledoval.

Eksplodizija v tiskarni.

Coffeyville, Kans. — V poslopiju tiskarne v kateri se tiska dnevnik "Daily Dawn" je nastala eksplozija, ki je deloma razdejala tiskarno in povzročila večjo škodo na dveh poleg stoječih poslopijih. Škoda je cenjena na \$75.000.

Policija se bavi z dvema mogočema vprašanjema kako, da je eksplozija nastala. Prvo je, da je povzročil eksplozijo plin, in drugo, da je bila podtaknjena bomba protiklanov, ker omenjeni list, ki se je tiskal v tej tiskarni je bil naklonjen Klanom.

Požar vpepelil katoliško cerkev.

Lloydell, Pa. — Od tukaj poročajo, da je izbruhnil požar v slovaški cerkvi sv. Jožefa, v katero so tudi Slovenci zahajali. Pravijo, da je škoda \$50.000. Gosp. župnika ni bilo doma za časa požara. Kako je ogenj nastal še ni pojasnjeno.

ŠIRITE
A. S. in EDINOST

RAZNE VESTI.

— Senator Borah, države Idaho, novoizvoljeni načelnik odbora za inozemske zadeve je proti Harding-Hughesovi predlogi, da bi Amerika sodelovala na mirovnem sodišču ustanovljeno po Ligi narodov. Borah ima več senatorjev za seboj, ki se strinjajo z njim.

— Washington. — Tajnik Mellon je podal kongresu svoje poročilo, katero se glasi, da je bilo povrnjeno \$83.358.654 davkoplačevalcem na podlagi novega davčnega zakona. Največ je dobila tvrdica Liby v Chicago, Ill. in sicer \$1.988.201.

— Sioux Falls, S. D. — Mr. in Mrs. William Hoefert iz Faulk okraja S. D. sta stopila pred dvema tednoma v zakon. Zakonsko sčeto sta pa le malo časa živela. Mladi soprog je zbolel in kmalo nato umrl. Zdravniki so dognali, da je imel vnetje hrbtenice. Tri dni po temu je pa tudi žena umrla za isto boleznijo.

— Monmouth, Ill. — Mr. in Mrs. Tom Davis, oba priletna sta si prihranila \$900 za slučaj bolezni. Prišla sta pa dva mlada bandita in ju prisilila z revolverjem, da sta jima izročila ves denar.

— Pueblo, Colo. — John Kalata in njegov 10-letni sin sta bila najdena v garaži mrtva. Ugotovilo se je, da sta se zadušila od plina, kateri je uhaljal iz avtoja.

— Grand Island, Neb. — Aleksander Hovarth, star 42 let, je bil kot deček nekoč udarjen od konja, nakar je občutil v sebi veliko sovraštvo do konj. Sedaj je prišlo na dan, da je pomoril 20 konj in več drugih mučil. Spoznali so ga blazniti.

— London. — Neki prefrigani vlomilci so povili kolo samokolnice s cunjami in odpeljali blagajno iz Essex industrijske šole. Poročilo ne pove koliko je bilo v njej denarja.

— New York. — Tukaj so aretirali dva moška, ki sta obdolžena, da sta se vdeležila napada na Mr. in Mrs. Jacques Rosenberg in jima pobrala zlatnine v vrednosti \$20.000. Eden od banditev je udaril Mr. Jacquesa po glavi z revolverjem. Bandita sta prišla v pest policiji po neki avtomobilski nesreči, pri kateri sta bila ranjena in iskala zdravniške pomoči v bolnišnici.

— Washington. — Meseca oktobra se je izvozilo iz Amerike v Anglijo 36.000 ženskih modercev, v Avstralijo 10.000 in Kanado 4.000.

— Kankakee, Ill. — Guverner Len Small, ki se nahaja v bolnišnici kjer se zdravi na zadobljenih poškodbah, katere je dobil pri avtomobilski nesreči, še ni izven nevarnosti. Poškodbo bodo preiskali potom X-žarkov, da ugotovijo njen obseg.

— Flint, Mich. — Edna May Granberry, stara 32 let, je bila razporočena. Postalo ji je pa dolg čas in se je hotela zopet s svojim bivšim soprogom sprijazniti, kateri pa ni hotel nič o temu slišati. Ženo je to tako vjezilo, da ga je napadla z nožem in mu prizadajala težke poškodbe na spodnjem delu telesa.

HERRIOT NA SLABIH NOGAH.

Herriotov napad na komuniste ogroža njegovo stališče.

Pariz. — Pazni opazovalec razmer v Franciji pravi, da bo preganjanje komunistov v Franciji veljalo Herriota njegov "job." Komunistična agitacija je zavzela tako stališče, da kakor pravi poročilo, ji sedanji premier Herriot ne bo kos.

Herriotovo stališče je še toliko na slabšem, ker se faktično nahaja med dvema ognjenjema. Pri katoličanih je bil že itak v nemilosti in sedaj so pa še "rdeči" zoper njega. Herriot se je izrazil, da bo nadaljeval s preganjanjem katoliške cerkve in branil republiko, katere je napadena od vseh strani.

Herriotovo preganjanje katoličanov ugaja zelo ta "rdečim," v splošnem pa ljudstvo to postopanje obsoja kot nepravilno.

Samomor Slovenca.

Cleveland, Ohio. — Naveljal se je življenja 50 let stari John Mancin, stanujoč na Marble St. Nesrečnemu se je vsled preveč zavžitega alkohola omračil um, nakar se je obesil v garaži.

Ko se je v jutro kritičnega dne prebudil je vstal in se umil ter oblekel, nato se je pa nekam čudno oziral po sobi in odšel. Kmalu nato so našli obešenega. Zapušča 6 nepriskrbljenih otrok, katerim mati je že pred petimi leti umrla.

Podkonzul Dayton umrl.

Henry Dayton, ameriški podkonzul v Belgradu na katerega je streljala neka mlada ženska z imenom Anna Uzupajte je za zadobljenimi ranami podlegel.

Dijaški izgredi v Jugoslaviji.

Iz Budimpešte prihaja poročilo, da so se v Zagrebu in Belgradu ponovili izgredi dijakov, pri čemur jih je bilo več ranjenih. Dijaki univerze so se razcepili v dva dela, in sicer en del se strinja z Radicem, med tem ko drugi del odobruje stališče sedanje vlade. 60 dijakov je bilo aretiranih in večje število je bilo ranjenih. Ti izgredi so se pričeli, ko je vlada vpokojila tri profesorje, ki so bili obdolženi, da so pristaši hrvatske republikanske stranke.

Umor policista.

Chicago, Ill. — Patrick Keefe, lastnik takozvane "K" hiše je bil aretiran radi umora policista Albert Burgersona. Umor je bil izvršen v bližini Lincoln parka in truplo umorjenega je bilo potisnjeno v neki jarek. Izpovedi glede umora se ne strinjajo. Policija upa, da bo prišla zadevi na jasno.

— San Sebastian, Španska. Louis Aracibil je izpovedal pri sodišču, da je umoril svojo ženo, mater, sestro in nečakinjo. Zakaj je to storil poročilo ne pove.

Iz Jugoslavije.

DVA MILIJONA DOLARJEV ZA VOLITVE. — PAŠIČ PROTI NINČIČU. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Dva milijona dolarjev za volitve.

Vest o tatvini dveh milijonov dolarjev, katero je prinesel ljubljanski Slovenec se potrjuje iz poučenih krogov. Celo radikalni krogi trde, da je po nalogu finančnega ministra ta svota dveh milijonov že dvignjena iz Narodne banke in izročena voditeljem radikalov. S tem denarjem bo glavno razpolagal Marković kot načelnik agitacijskega odseka za volitve. O tem poročila "Pravda" da režim korupcionistov in pljačkašev državnega premoženja začneja izpraznjevati poslednje denarne zaloge, ki jih ima država na razpolago. Ostanke Blavrova posojila, ki jih je Davidovičeva vlada naložila v Narodni banki v šini dveh milijonov dolarjev, je bil določen za popravilo mostov, potov in železnic. Pogodba o posojilu se tako glasi, da se mora denar porabiti v ta namen. Ta vlada, ki rabi denarja za fabriciranje poslancev, začneja z največjo korupcijo. Njo prav nič ne briga če se ubija kredit države, kajti nihče ji ne bo hotel dati več posojila, ker se ne popravljajo niti ceste niti pota niti železnice. Vlada gleda samo na eno, da si napolni volivne fonde.

Vprašanje je samo, če je v naši državi sploh kak državljani, ki bi s svojim glasovanjem tako tatvino odobril.

Pašič proti Ninčiču.

Iz Pašičevih krogov se je razširila vest, da namerava Ninčiča odstraniti z njegovega mesta in imenovati za ministra za zunanje zadeve Spaljkoviča.

Radikalni ožji odbor je sklenil poziv Protičevemu radikalom, da se lahko vrnejo v stranko. Ta korak radikalne stranke je zanimiv raditega, ker je znano, da obstoja sklep, da se ne sprejme nazaj niti eden od radikalov, ki so šli s Protičem. Ta sklep je treba tolmачiti tako, da se Protičevi radikali zelo množijo in postajajo nevarni za Pašičevo klico.

Kapucini v Ptuj.

138 letih so se oo kapucini spet vrnili v Ptuj v svoj nekdanji delokrog, kamor jih je leta 1615 poklical takratni avstrijski cesar Ferdinand 2. z namenom, da mu pomagajo zatreti luteranstvo, ki se je močno razširilo v Ptuj in celi okolici. Delali so neumorno v prižnici in v spovednici in tako se jim je posrečilo doseči svoj namen, kar jim je sama vlada z javnim pismom pripoznala leta 1630. Zapuščiti so morali Ptuj leta 1786. pod cesarjem Jožefom II. Nastanili so se sedaj v svoji hiši v bližini cerkve sv. Ožbolta: stari samostan ima v posesti vojaška oblast. 9. novembra jih je pri sv. Ožboltu slovesno vpeljal knezoškof mariborski dr. Andrej Kalin.

Smrtna nesreča.

Med tovarno "Kristallum" in papirnico pri Zagrebu je povozil vlak 48-letno delavko Marijo Draganič, ko je šla na delo. Vlak je truplo popolnoma razmesaril, tako, da so ko-

maj zbrali po progi raztrese ne kose. Slučaj je tembolj pretresljiv, ker je ponesrečenka s svojim delom vzdrževala svojega invalidnega moža, ki je za vsako delo nesposoben.

Pretkan slepar.

Minoli mesec je po Hrvatskem, posebno pa v Zagrebu udeleževal pretkan mlad slepar, ki se je pri svojih sleparijah večinoma posluževal telefona. "Delal" je na ta način, da je po telefonu klical razne tvrdke in osebe, se jim predstavil kot mestni pravdnik Čubelič in naročil, naj njegove mu sinu, ko se oglasi, dajo, kar bo zahteval. Nato se je 18-letni goljuf osebno oglašil pri dotičnikih in res dobil, kar je želel: razno blago in gotovino. Na ta način je fant, ki se piše Gjuro Čubelič in je po poklicu šofer, izvalil od raznih strank v malo dneah nad 15.000 Din vrednosti. Sreča pa mu ni ostala zvesta, kajti v trenutku, ko je hotel na Sušaku prekoračiti mejo, ga je policija zgrabila in odpravila v sodne zapore v Zagreb.

Vlom v Straži.

Neznat tat in vlomilec se je polakomnil motornega kolesa. Najbrž si ga je želel za uspešnejše izvrševanje svoje obrti. Vlomil je v drvarnico lesnega trgovca Ivana Marcona in mu odpeljal dobro ohranjeno motorno kolo, sistema Waffenaar "DKV" št. 16170. Kolo je vredno nad 4000 Din.

Tatvine.

Andreju Novaku je bilo na Fužinah ukradeno kolo z zvoncec "Vovk," vredno 2250 Din. Iz stavbe Mladinskega doma na Kodeljevem je nekdo odnesel žičasto mrežo za presejanje peska. Mreža je vredna 460 Din.

Drzna tatvina.

Kovač Marija, stara šele 18 let, doma iz Soherja pri Mariboru je ukradla Antonu Kohlbergerju v Soherju 35.000 dinarjev. Baje se je po tatvini takoj odpeljala v Ljubljano, toda policija je še ni mogla zaslediti.

(Dalje na 4. strani.)

DENARNE POŠILJATVE V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO, ITD.

Naša banka ima svoje lastne zveze s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljave se dostavljene prejemniku na dom ali na radno pošto točno in brez vsakega odbitka.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in lire so bile včeraj sledeče:

Skupno s poštnino:	
500 — Din	\$ 8.05
1.000 — Din	\$ 15.75
2.500 — Din	\$ 39.25
5.000 — Din	\$ 78.00
10.000 — Din	\$ 155.00
100 — Lir	\$ 5.10
200 — Lir	\$ 9.85
500 — Lir	\$ 23.75
1.000 — Lir	\$ 46.25

Pri pošiljках nad 10.000 Din. v nad 2.000 Lir poseben popust.

Ker se cena denarja čestokrat menja, dostikrat dočela nepričakovno, je absolutno nemogoče določiti cene vnaprej. Zato se pošiljke na naše po ceneh onega dne, ko m sprejmemo denar.

DOLARJE POŠILJAMO MI TUDI V JUGOSLAVIJO IN SIKER PO POSTI KAKOR TUDI BRZOJAV. NO.

Vse pošiljave naslovite na: **SLOVENSKE BANKE ZAKRAJSKE & ČESKE** 70-9th AVE. NEW YORK, CITY

AMERIKANSKI SLOVENE
Prvi in najstarejši slovenski katoliški list v Ameriki. Amerikanski Slovenec ustanovljen leta 1891. Edinost leta 1914.

The first and the oldest Slovenian Catholic Newspaper in America. Amerikanski Slovenec established 1891. Edinost 1914.

Izhaja vsaki torek, sredo, četrtek in petek. — Issued every Tuesday, Wednesday, Thursday and Friday.

PUBLISHED BY:
Edinost Publishing Company
1849 — West 22nd Street, Chicago, Ill.
Telephone: Canal 0098.

Cene oglaševanja na zahtevo. Advertising rates on application.

VAROČNINA:	Za Zedinjene države za celo leto	\$4.00
"	Za Zedinjene države za pol leta	\$2.00
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$4.75
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$2.50
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$4.00
"	For United States per half year	\$2.00
"	For Chicago, Canada and Europe per year	\$4.75
"	For Chicago, Canada and Europe per half year	\$2.50

"Entered as second class matter June 27, 1924, at the post office at Chicago, Illinois under the Act of March 3, 1879."

To so besede visokega in modrega cerkvenega dostojanstvenika. Vsaka beseda v citiranem govoru govori sama zase in ne potrebuje nobenega komentarja.

Rojaki Slovenci! Tudi katoliški Slovenci v Ameriki se trudimo in borimo za lastni katoliški dnevnik. Prosimo Vas pomislite na veliko važnost katoliškega tiska in potem se odločite temu primerno. Predvsem pa, agitirajte neprestano za katoliško časopisje!

VAROČNINA:	Za Zedinjene države za celo leto	\$4.00
"	Za Zedinjene države za pol leta	\$2.00
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$4.75
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$2.50
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$4.00
"	For United States per half year	\$2.00
"	For Chicago, Canada and Europe per year	\$4.75
"	For Chicago, Canada and Europe per half year	\$2.50

"Entered as second class matter June 27, 1924, at the post office at Chicago, Illinois under the Act of March 3, 1879."

Nekaj o stavbinskih društvih.

Posojilno in stavbinsko društvo bi morala imeti vsaka kolikaj večja slovenska naselbina. To društvo je največji gospodarski blagoslov za vsako naselbino. Delavci živimo od rok do ust. Ko prejmemo plače moramo si od ust odtrgati, ako hočemo, kak cent na stran dati. Ti centki in dolarčki se pa večkrat potrošijo, ko jih je le nekaj skupaj za kako stvar, včasih neobhodno potrebno, a velikokrat tudi za nepotrebne stvari. Denar potrošimo in ni ga.

Vse drugače pa gospodarimo, ako pristopimo h stavbinskemu in posojilnemu društvu. Tam nas nauče na praktičen in zelo pameten način varčevanja. Razdeli svoje dohodke tako in tako in tega programa se drži. Sistem takih društev nas potem nekako avtomatično drži pri programu, da ne izstopimo iz njegove začrtane poti.

Naselbine, kjer imajo stavbinska društva so se gospodarsko dvignile. Začetno varčevanje je privedlo naše ljudi do onega spoznanja, da človek lahko s tisto svoto, ki jo mora plačevati za najemnino stanovanj, splača tekom nekaj let lastni dom. To misel jim je injektiralo ravno stavbinsko društvo. Ko so začeli hraniti tedensko ali mesečno so v kakih par letih prihranili par stotakov. Sprožil jim je kdo misel, kupi si lastni dom. Je morda ugovarjal, da ne more. Ko je pa povedal koliko ima denarja, ga je morda vodstvo stavbinskega društva podučilo, kako lahko pride do lastnega doma, če hoče. Nekaj kapitala ima svojega, drugo si izposodi od posojilnega društva. Svoti, ki jo plačuje za mesečna plačila na dolg. Čez dobrih pet šest let je dom plačan in napredek je dosežen. Postane lastnik lastne strehe, kateri si jo vsak varčen človek iskreno želi.

Za delavske družine, kakor tudi posameznike ni nič boljšega, kakor so posojilna in stavbinska društva. Temu društvu z vsem zaupanjem posojujete denar, ki ga vsak teden ali mesec prihranite in zopet, kadar potrebujete posojila si ga od društva izposodite in dolg plačujete nazaj polagoma vsak teden ali mesec, dokler ga ne splačate.

Stavbinska društva so okoristila že na tisoče in tisoče delavskih družin. Zato prav toplo priporočamo, pristopajte h stavbinskim društvom, kjerkoli je to mogoče.

Nekaj o katoliškem tisku.

Pokojni irski kardinal Logue je še meseca septembra imel slavnostni nagovor na znano katoliško tiskovno društvo na Irskem "Catholic Truth Society of Ireland." Govorec o katoliškem tisku je med drugim povdaril tudi to le:

"Vsak škof in vsak župnik bi moral v današnjih dneh priznati ta fakt, da katoliški tisk ni samo največja bistvena opora katoličanom, ampak je tudi največja bistvena pomoč katoliškim škofijam in katoliškim župnijam. Katoliški tisk pomaga širiti kraljestvo Božje na zemlji, in je njegova najboljša predstraža, proti njegovim nasprotnikom na zemlji. Ko navadni katoličani še niti ne slutijo o sovražniku njih sv. vere, katoliški časnikarji, ga že pobijajo na celi črti. Kaj bi bilo v današnjih dneh, ko bi ne bilo med nami dobrega katoliškega tiska? Pomislite! Dobro katoliško časopisje pomaga nam v vseh slučajih in stotero poplača z delom za dobro stvar vse, karkoli se žrtvuje zanj. V resnici se katoliški tisk od strani katoličanov nikdar ne more prehladiti!"

MINNESOTA.

Ob priliki kat. shoda na Evelethu so se marsikaki prijatelji in znanci sešli. Stiskanje rok in pozdravljanja kar ni hotelo biti konec. Saj to pa tudi ni vsak dan. Takega sestanka najbrže minnesotčanje še ne pomnijo. Znajdli so se na Evelethu trenutno v nekakem tako veselem razpoloženju, kakor tista prva leta, ki so začeli prihajati v Minnesoto iz starega kraja in se niso mogli dovolj naveseliti, kadar so prišli skupaj in se po domače poveselili.

Po shodu, ki je izpadel nad vse triumfalno sva ostala z Mr. Grdinatom skoro en teden v Minnesoti. Kaka dva dni sta

bila z nama tudi gl. tajnik K. S. J. K. J. Zalar in nadzornik K. S. K. J. Mr. J. Germ iz divjega zapada iz Pueblo, Colo. Povabljeni smo bili v več naselbin od rojakov, ki so se udeležili shoda. Nekatere naselbine smo posetili, nekatere pa pri najboljši volji nismo mogli radi kratkega časa.

Naš vodja in kašipot je bil podpredsednik K. S. K. J. Mr. A. Skubic. S svojim avtomobilom je nas vozil od mesta do mesta. Najprvo smo obiskali njegovo naselbino Auroro. Skubicova mama so nam za ta slučaj pogrnili mizo in jo bogato obložili. Mr. Grdina se je radoval, Mr. Germ je pa dejal tukaj je nam dobro biti, naredimo tri šotore in ostanimo tukaj. Mr. Zalarja je

pa skrbel dom in urad in je odkimaval, da ne more, dasi bi rad. Zato smo sklenili predlagati in podpirali in sprejeli, da se popoldne odpeljemo na Tower, od tam na Ely in od tam v zadnjo vas Winton, ki se nahaja pod vlado strica Sama.

Ker sem že v Aurori, naj spregovorim nekoliko o tej slovenski naselbini, ker marsikatega bo zanimalo. Mestece se nahaja, kakih 18 milj severnozhodno od mesta Eveleth. Prebivalstvo šteje nekako okrog 3000 duš. Mestna vlada je v slovenskih rokah. Za župana je naš rojak Mr. Louis Kočvar. Policijski načelnik (Chief of Police) je rojak Mr. Math Turk. Za mestnega policaja je rojak Mr. Bradach. Za (Speed Coper) policista, ki pazi na avtomobile, da ne kršijo določenih mestnih postav je naš rojak Mr. John Debeljak, ki je bil na zadnji konvenciji KSKJ. v Clevelandu za delegata. Za mestnega nadzornika je rojak Mr. John Virant in za komisarja cest in potov je rojak Mr. Anton Pajk. Nekaj drugih mestnih uradov je v rokah drugih narodnostij, vendar poglavitve in najbolj odgovorni uradi so v rokah Slovencev, kar je zopet samo njim v čast. V mestnih uradih so delovali pa prej že tudi drugi rojaki. N. pr. Mr. A. Skubic, ki vodi sedaj jako moderno urejen hotel in restavracijo je bil v že več jako odgovornih uradih in tako tudi drugi.

Delavske razmere so v tem mestu nekako bolj mrtve, odkar so bili nekateri rudokopi zapuščeni. Ker je menda ves biler, da ne kršijo določenih mestnih postav je naš rojak Mr. John Debeljak, ki je bil na zadnji konvenciji KSKJ. v Clevelandu za delegata. Za mestnega nadzornika je rojak Mr. John Virant in za komisarja cest in potov je rojak Mr. Anton Pajk. Nekaj drugih mestnih uradov je v rokah drugih narodnostij, vendar poglavitve in najbolj odgovorni uradi so v rokah Slovencev, kar je zopet samo njim v čast. V mestnih uradih so delovali pa prej že tudi drugi rojaki. N. pr. Mr. A. Skubic, ki vodi sedaj jako moderno urejen hotel in restavracijo je bil v že več jako odgovornih uradih in tako tudi drugi.

Junaški odgovor francoskega Jezuita sovražniku katoliške cerkve Herriotu.

"RADI ČASTI SVOJE DOMOVINE FRANCIJE, NE GREMO Z DOMAČE GRUDE; RAJŠI V GROB, KAKOR TO" ... TO SO BESEDE JUNAŠKEGA FRANCOSKEGA JEZUITA.

Pariz. — Kakor znano, začeli so sovražniki katoliške Cerkve na Francoskem zopet rogoviliti. Cerkvi sovražni elementi so začeli dobivati zavetja pri Herriotovi vladi, ki je sam izrazil radikalec in velik sovražnik katoliške Cerkve. Začeli so delati načrte, kako bodo zaplenili cerkvena posestva in duhovščino zlasti redovno pognali z domačih tal. Ko je začel Herriot delati te načrte in začel groziti duhovščini, so dvignili vsi cerkveni višji dostojanstveniki in duhovniki ogorčen protest. Največjo senzacijo je napravil po vsem krščanskem in nekrščanskem svetu P. Paul Doncoeur, duhovnik Jezusove Družbe. Najbolj značilno je pri njem to, da je bil leta 1902. izgnan iz Francije od tedanje katoliške Cerkvi sovražne francoske vlade. V pregnanstvu na Belgijskem je živel kot duhovnik 12 let. Leta 1914. pa je odšel domov, ko je zaplamljen plamen svetovne vojne. Kot duhovnik je stopil junaško pod zastavo ter šel na bojišče za svojo domovino, med tem, ko so Herriotovi radikali, komunisti in socialisti bili največji strahopetci in so tajno še kovali protivladne mahinacije z nemškimi komunisti in socialisti.

P. Paul Doncoeur S. J. je vzel te dni v roke pero in je naslovil na sedanjega veri sovražnega francoskega ministrskega predsednika sledeče pismo z dobesečno to le vsebino:

"Živel sem 12. let v pregnanstvu. Ko sem bil 22 let star sem se moral ukrati na vlak in odpeljati v Belgijo, da mi je bilo mogoče postati duhovnik, za katerega sem čutil poklic že od mladih let. Od 22. do 34. leta sem živel v tujini v najbolj moški dobi. Zato Vam odpuščam. Toda, dne 2. avgusta 1914. sem pokleknil na moja kolena pred mojega predstojnika: "Jutri je vojna," sem rekel, "in moj prostor je na bojni vrsti." — Moj predstojnik me je poljubil in dal svoj blagoslov. Na vojaškem vlak, kjer je bilo vse neumno sem bil reformir in brez vsakega vojaškega bookleta sem sledil topovom pred Verdun. Dne 20. avgusta ob jutranji zarji je bilo, ko se je ravno imelo začeti bojevanje sem šel ven iskat ranjence 115. polka. Prekoračil sem okrožje naših straž in trenutno sem se znašel med pokanjem pušk, kakih 20 po številu. Poleg sebe sem videl stegnjenega vojaka mojega tovariša z razbito glavo. Nemška straža je bila komaj 30 korakov od mene. Tedaj sem čutil v svojem srcu, da moje srce varje celo moje domovino. Še nikdar nisem vdihaval zraka s takim ponosom in še

nikdar hodil tako ponosno po zemlji svoje ljubljene domovine, kakor tokrat.

Ne moram razumeti, kako je bilo mogoče, da nisem bil tedaj ubit, kakor tudi še najmanj kakih 20 potov pozneje. Bil sem trikrat nevarno ranjen. Še vedno nosim v svojem telesu kose topovskih krogelj, ki sem jih dobil ob Sommi ... in potem, ko sem bil od vojakov odpuščan sem storil zločin domovini, ker sem ostal doma ... in sedaj mi kažete vrata v tuji svet!

Vi se morate šaliti Mr. Herriot, eden se pa ne šali s to stvarjo.

Nikdar tekom celih petdeset mesecev niste prišli me iskat h Tracyle, Cal. ali h utrdbi Vaux, ali h utrdbi Tahure. Jaz vas nisem videl nikjer, da bi govorili o postavah proti cerkvenim in duhovskim redovi in danes se pa drznete producirati take postav!

Si li morete misliti tako stvar?

Ne jaz, ne noben drug mož, niti nobena žena ne bo podvzela zopet poti v Belgijo.

Nikdar!

Lahko naredite kakorkoli hočete, lahko nam poberete naše hiše — lahko odprete vaše ječe, kjer je še dovolj praznega prostora po onih, katere poznate, naj bo tako...

Toda ne zapustimo pa svoje domovine kakor smo jo leta 1902. Nikdar!

Danes imamo več krvi v svojih žilah, in kot vojaki Verduna smo bili na pravem kraju, kjer smo se naučili, kako držati našo zemljo! Nismo se bali krogelj, ne plina, ne najhrajnejših mož sovražnika. In tako se mi ne bojimo danes političnih strahopetcev.

Sedaj pa vam povem, zakaj ne bomo odšli z domače grude. Razlastitev našega imetja nas ne straši. Mi ne la-stujemo ne strehe ne polja. Jezus Kristus čaka na nas vsepovsod po vsem svetu.

Ampak, mi ne bomo zapustili domače grude zato, ker morda ne ljubimo Belgijcev, Angležev, Amerikancev, Kitajcev in drugih narodov na svetu, katerim bi morali prisiljeni odgovorjati potrti z upognjenimi glavami: "Francija nas je izpodila."

Radi časti naše domovine Francije — razumete te besede, tako kakor jih jaz? Zaradi časti Francije ne bomo nikdar več tega govorili tujcem. Zaraditega bomo ostali doma, vsakdo izmed nas. To prisegamo in rajši gremo v grob, kakor to!

P. Paul Doncoeur S. J.

(Opomba ured.: — Father Doncoeur je bil tekom svetovne vojne devetkrat odlikovan radi hrabrih činov, ki jih je izvršil za svojo domovino.)

Iron Range lastovan po enih in istih gospodarjih, so zato v nekaterih krajih zadnja leta opustili obratovanje in so ga bolj pospešili v nekaterih drugih krajih. Vendar pa se nahaja v tem okrožju okrog mesta Aurora bogato rudokopno polje. Govori se, da bodo te rudne zaklade v kratkem našli, kakor hitro pobere rudo v drugih krajih. Tedaj bo mesto Aurora doživela veliko prosperiteto. V nekaterih krajih že načenjajo in pripravljajo polagoma za obratovanje. Zato bi bilo za svetovati onim, ki so gospodarji zemljišč v mestu ali okolici, da ga drže, ker kadar se začne obratovanje v večjem zamahu, bo poškočila cena posestvam in zemlji.

Kakor druga mesta po železnem okrožju ima tudi mesto Aurora krasne tri šole.

Za tako malo prebivalcev pa imeti tako krasne tri šole je nekaj posebnega.

Naši rojaki se bavijo nekateri s trgovinami, nekateri so zaposleni pri izdelavanju timberjev in drugega raznovrstnega lesa, katerega se silno veliko izvozi iz gozdovja v tej okolici. Pravkar vodita skupaj Mr. A. Skubic in še nekaj rojak, ki mi ime ni znano vspešno eno tako podjetje. Imata več delavcev, ki sekajo in podirajo les. Na pripravo mesta ga vlačijo v pozimskih časih po snegu na vlakih in v ta namen narejenih sankah. V pozimskem času je sedaj te vrste obrt najbolj idoča. Rudarji pa hodijo delati v druge rudnike, ki so okrog Aurora. Nekaj malega se dela pa tudi v raznih jamah v Aurori, tako vsaj se me je informiralo na Aurori.

Socialna Razmotrivanja

PROTI SOCIALIZACIJI! (Dalje.)

Glavni pa je po. mojem mnenju to, da zasebni dobiček, za katerim stremijo posamezni kapitalisti, nikakor ne pomeni vselej istočasno tudi splošnega družabnega dobička in družabne koristi. Korist zasebnega kapitalista in pa družabno dobro sta dve stvari, ki jih moramo strogo razlikovati. To velja — kakor bomo takoj videli — zlasti glede največjih podjetij, ki prihajajo tu edina in še ta le deloma v poštev. Dokler kapitalisti svoje podjetje izpopolnjuje ter ga skuša spraviti na višek tehnične dovršenosti, toliko časa ima tudi družba od tega brez dvoma svojo korist. Drugače pa je kadar je ta meja prekoračena in se nahaja podjetje poleg tega morda tudi trgovsko, oziroma sploh gospodarsko v tako tesni zvezi z drugimi sorodnimi podjetji, na katera je v enem ali drugem oziru navezano, da lahko vse gospodarsko važne momente v polnem obsegu izkoristi. V ta kem slučaju ima nadaljno širjenje in naraščanje podjetja, oziroma njegovega delokroga navadno le namen, da si ustvari v svoji stroki nekaj monopol, ki bi mu omogočil čisto najbolj brezobzirno izkoriščanje delavcev in konsumentov. Zato so podjetja največjih svetovnih kapitalističnih družb in gospodarskih organizacij čisto sama na sebi, povečini že vsled svojega prevelikega aparata, z družabnega vidika silno negospodarska in neproduktivna. Kljub temu pa donesajo seveda ogromen dobiček, ki pa je le plod brezobzirnega izkoriščanja.

Naša takozvana narodnogospodarska veda tiči v tem pogledu žal še globoko v zmoti. Skrajni čas je že, da bi pričeli pravilno razlikovati med podjetji, ki so koristna s stališča splošnosti ter onim, ki imajo za cilj le sebično izkoriščanje gospodarskega trga. To je tudi eno tistih dejstev, ki jasno kažejo, da o pravem narodnem gospodarstvu sploh še ne more biti govora. Čim pa bi se postavili na to zares narodnogospodarsko stališče, bi morali takoj drugače gledati na razna gospodarska podjetja kot pa jih presojamo danes. Na splošno bi mala in srednja med njimi pridobila v naših očeh, velika in največja pa bi pogosto izgubila svojo dosedanja veljavo ter bi stopila v ozadje.

Primeri najvišja premoženjska meja, ki bi zaustavila brezmejno kopičenje bogastva v rokah nekaterih posameznikov, bi pomagala kapitalistične razrastke, ki so družbi tudi z zgolj gospodarskega stališča mnogo bolj v

škodo kot pa v korist, preprečiti, če ne popolnoma onemogočiti. Kapital, ki se danes zbira v raznih kartelih, trustih, koncernih itd., teži večinoma za kolikor mogoče preprosto eksploatacijo ne samo naravnih dobrin in zakladov, marveč tudi ljudstva, delavstva, še bolj pa konsumentov. Če bi se ta kapital le nekoliko bolj porazdelil med delavljne in zmožne ljudi, bi ga ti z največjim veseljem porabili za zares produktivno in koristno delo.

S tem pa bi bil dosežen še drug, silno važen uspeh. Danes ostane neizmeren zaklad človeških sposobnosti neizrabljen in neizkoriščen. Premnogi ljudje, ki imajo najboljše gospodarske sposobnosti, ne morejo danes ničesar večjega pričeti in nikjer pokazati svojih talentov. To pa samo zato ne, ker so slučajno siromašnega rodu.

Tega menda ne bo nihče resno trdil, da bi bili pametni talentirani in za vodstvo gospodarskih podjetij sposobni samo tisti, ki so vsled srečnega slučaja podedovali, ali na kak podoben način pridobili veliko premoženje. Vojska je na primer jasno pokazala, da imajo mnogi, mnogi ljudje, ki so bili prej največji reveži, naravnost izreden talent za gospodarstvo, katerega pa niso mogli pokazati, dokler si niso po srečnem slučaju pridobili vsaj nekaj imetja.

Čim bi torej postal kapital, s katerim razpolaga današnja človeška družba, samo malce bolj vsem ljudem enakomerno dostopen, bi se takoj mnogim, mnogim ponudila prilika, za udejstvovanje njihovih sil in sposobnosti. S tem bi bila prav gotovo večkrat in ne samo enkrat odtehtana izguba, ki bi jo družba morda utrpela, če bi enemu ali drugemu velekapitalistu vzela z do ločitvijo premoženjske meje veselje do nadaljnjega dela.

Sicer pa ni ta bojazen niti zdaleka tako utemeljena, kot se morda na prvi hip zdi. Tisti kapitalisti, ki danes dejansko sami vodijo svoja podjetja, ne delajo tega, vsaj največji med njimi ne, za katere tu gre, iz zgolj navadnih sebičnih namenov. Oni živijo, kakor smo že pri točki o kapitalizmu videli, z dušo in telesom svojemu podjetju, oni delajo v njem ter se mu z nekako strastjo in častihleplem dostikrat naravnost žrtvujejo. Zato pa tak podjetnik tega dela ne bi tako lahko pustil, zlasti ne, ker bi imel kljub najvišji premoženjski meji še vedno ne samo dovolj prilike, marveč tudi interesa delovati v njem. Ne smemo namreč prezreti, da moderno podjetje mora obratovati in sicer intenzivno, kajti drugače propada. Zato bi vsak podjetnik, tudi tisti, ki je že dosegel določeno

premoženjsko mejo, moral še vedno paziti na rentabilnost svojega podjetja. Primeri na premoženjska omejitve ga bi samo zadrževali, da ne bi v svojem stremljenju po dobičku prešel od produktivnega dela k neproduktivni in škodljivi eksploataciji.

ZAROČENEC PO FOKLICU.

Beogradska policija je pravkar izdala tiralico za nekim opasnim Dunajčanom, sleparjem in goljufom, ki je izvršil na ozemlju naše države več umazanih prevratov po dejanju vedno zbežal. Mož se piše Franc Mueller ter je rodom iz avstrijske prestolice. Našo mejo je prekoračil približno pred tremi meseci. Bil je elegantno obločen in s svojim markantnim obrazom je povsod napravil vtis odličnega tujca. Kot tak se je najprej ustavil v Zagrebu.

Seznani se je z neko Agnezo, 18-letno hčerko bogatega zagrebskega trgovca. Umel je imenitno spletati nitke med srci in kmalu se mu je posrečilo pridobiti deklico zase ter doseči tudi očetovo privolitev v poroko. Agneza se je napotila z Muellerjem v Beograd kjer se je imela izvršiti cerkvena ceremonija. Do te pa ni prišlo. Mueller je namreč v Beogradu živel čisto tako, kakor se spodobi pravemu zakonskemu možu. Po treh dneh pa se je tople postelje in sladke ženice naveličal ter jo odprasil. Sam vrag vedi kam je šel. Agneza ga ni videla več. Začela si je puliti lasa ter je pisala očetu v Zagreb obupno pismo. Med tem pa je prejela list od Muellerja, v katerem jo je slednji prosil, naj mu ne dela škandalov in naj ga kolikor mogoče kmalu pozabi. Razsrjen je Agnezin oče pisal v Beograd po informacije ter kmalu dobil odgovor: Franc Mueller, kateri se je pri njem predstavil za bogatega trgovca, ni nikak trgovec, temveč čisto navaden pustolovec brez pravega imetja. Njegovih ljubic je več. Ena živi v Novem Sadu, od katere je dobival mož neprestano večje svote denarja, seveda tudi na račun svojega bodočega sorodstva. Tudi v Zagrebu je imel Mueller še eno "zaročenko." Obema se je predstavil pod imenom Gjuro Kiš, industrijalec, kandidat za bratovščino sv. Lukeža.

Ko je Mueller vsa tri dekleta prevrnil, se je napravil še za eno sleparijo, ki mu je radi dobrega znanja srbohrva-

ščine dobro uspela. Ko je zapustil revico Agnezo, se je namreč podal v neko beogradsko kavarno, kamor zahajajo delavci ter se predstavil dninarjem kot fabrikant sladkorja na Čukarici poleg Beograda. Povedal je možem, da bi jih rad zaposlil v svojem podjetju z mesečno plačo 3000 dinarjev. Par revežev mu je res šlo na lim ter podpisalo pogodbe za 3000 dinarjev plače na mesec. Brihtni Mueller je nato zahteval od vsakega moža po 300 dinarjev kavcije, spravil denar v žep, se poslovil od dninarjev in odšel skozi vrata — za vedno.

Policija ga sedaj išče.

MERJENJE VODE POMENI BOLJŠO VODNO POSTREŽBO ZA NIŽJO CENO.

Ali vi veste, da se v mestu Chicago naseša povprečno 275 galonov vode vsak dan za vsakega moža, ženo in otroka?

Ali veste, da se polovico te vode porazgubi radi puščanja cevi in raznih vodovodnih naprav ter radi odprtih pip, ki se jih malo marno pušča, da se voda brezkoristno razgublja?

Vi plačujete za vso razgubljeno vodo in vaši sosedi plačujejo v večjih računih za vedno slabše vodno postrežbo.

Zaradi tega, radi velike potratnosti vode ne morete dobiti vode, kadar jo potrebujete, ker se odtaka skozi po-habljenе cevi, odprte pipe in kanale veliko hitreje, kakor pa jo vodovodni sistem izsesava.

Zaradi tega, radi velike potratnosti in razgube vode, je mestu ne mogoče filtrirati vodo in jo dati čisto za vašo rabo, mora jo pripraviti s klorinom, da je tako varna za uživanje. Samo 10 procentov chicškega ljudstva, ki rabi mestno vodo plačuje samo za oni del, ki jo porabi. In to zato, ker ti imajo vodo, ki jo porabijo zmerjeno.

Meter za merjenje vode zmeri količino vode, ki se porabi na vaših prostorih. Pokaže, kdaj se voda razgublja potom puščanja in s tem opozori lastnike na pokvarjenje cevi, da se tako cevi, ki puščajo popravijo predno nastanejo večji stroški.

Ostalih 90 procentov chicčanov, ki rabijo mestno vodo plačujejo za njih vodo na podlagi njih prečnih strani ali pa na podlagi velikosti njih poslopij. Njih računi so vedno enaki, pa naj si porabijo veliko ali malo vode, ako rabijo vodo potratno ali varčno pri svojih uporabah.

Oni, ki so previdni pri rabljenju vode večkrat plačajo več, kot oni, ki jo rabijo potratno.

Meter za merjenje vode v vsaki hiši bi ustavil potratno rabljenje vode, s tem bi prišli do boljše vodnega pritiska in boljše postrežbe. Mesto bi s tem omogočilo, da bi vam dalo čisto filtrirano vodo, mesto pripravljeno vodo s kemikalijami in zraven tega tudi manjše račune za vašo vodo, ki jo uporabite.

Skušnja iz drugih mest pokazuje, da se dobi lahko dovolj veliko količino prečiščene vode z močnim dotokom in po zmerni ceni po in na metrični način.

(Oglas 2.)

Česen kot zdravilo proti griži in zvapnjenju žil.

Surov česen nepričakovano hitro pomiri grižo in vse griži slične bolezni. Sami medic. strokovnjaki so pripoznali, da vsebuje česen posebno zdravilno moč pri čezmernem pritisku oz. navalu krvi v arterijah. Njegova uporaba se je izkazala kot zelo uspešno sredstvo proti zvapnjenju žil. V steklenico se dene količina česna, ki štirikrat presega količino 93 odst. alkohola. To mešanico pustimo tri tedne na miru, potem se tekočina filtrira in se lahko uporabi za bolnika. Če bolnik samo 30 kapljic na dan vzame, se že čuti zmanjšani pritisk krvi. Tako se znanost enkrat vrača k ljudskim zdravilom, ki jih je človeštvo že davno preizkusilo.

Boljševistična skušnja.

Mlada deklica, inteligentna, stoji pred komunistično spraševalno komisijo. Zvedeti morajo, kakšnega mišljenja je, in potem ji bodo dali diplomo za učiteljsko službo.

Znati seveda ni treba nič, samo, da sem komunističnih nazorov. Prvo vprašanje: "Kaj je vera?" Odgovori so napisani vsi v ročni knjigi, in kandidatinja reče: "Oprij za narod." Drugo vprašanje: "Kaj je Bog?" Odgovor: "Domišljija." — Predsednik: "Prav dobro, napravili ste skušnjo z odliko." — "Bog bodi zahvaljen," zdihne deklica in se parkrat pobožno prekriža.

— Cincinnati, O. — Daniel

E. Holmes, kateri je bil sprevednik vlaka, v kateremu se je vozilo truplo umorjenega predsednika Lincolna na potu iz Washingtona proti Springfieldu leta 1865. je v starosti 85 let preminul.

DRUŽINSKA PRATIKA

je dospela iz starega kraja za leto 1925. To leto so jo izdali v jubilejni izdaji in je lepša kot kedaj prej. S poštnino stane 25c. Naročite jo takoj, predno poide zaloga. Naroča se od Knjigarne Edinost.

11. Nasvet za Božično darilo

ZLAT ROŽNI VENEC (barve na izbiri)

fino okovane jagode, v lepi vatrani skatliji. Cena \$3.50. Zlat rožni venec kakor zgoraj, nekoliko priprostejšega izdelka in materijala po \$2.50, \$2.00 in \$1.00.

NAROČILO POŠLJITE na:

TVRDKA EDINOST,
1849 W. 22nd St.,
CHICAGO, ILL.

Razpisane nagrade

povodom

Velike jubilejne kampanje K. S. K. J.

KAMPANJA OTVORJENA 1. OKT. 1924.

ZAKLJUČEK ISTE 31. MARCA 1925.

STARE veljavne nagrade za POSAMEZNE

ČLANE(ICE):

- Za vsakega novega člana(ico) odrastlega (aktivnega) oddelka prejme član(ica), ki prosilca predlaga \$1.00.
- Za vsakega novega člana(ico) mladinskega oddelka prejme član(ica), ki ga predlaga 50c.
- Stare veljavne nagrade za KRAJEVNA DRUŠTVA za OBA oddelka, aktivni in mladinski:
 - nagrada \$25.00 za ono društvo, ki bo od 1. jul. do 31. dec. t. l. pridobilo največ članov ali članic.
 - nagrada \$15.00.
 - nagrada \$10.00.

NOVE nagrade za KRAJEVNA DRUŠTVA, veljavne za pridobivanje članstva za aktivni in mladinski oddelek:

- PRVA skupina društev, broječa do 100 članov:
 - nagrada \$50.00, II. nagrada \$25.00, III. nagrada \$15.00.
- DRUGA skupina društev, broječa od 100—200 članov I. nagrada \$50.00, II. nagrada \$25.00, III. nagrada \$15.00.
- TRETJA skupina društev, broječa nad 200 članov: I. nagrada \$50.00, II. nagrada \$25.00, III. nagrada \$15.00.

KATOLIŠKI SLOVENC I IN SLOVENKE! PRISTOPAJTE K NAJSTAREJŠI IN NAJVEČJI SLOV. KATOL. PODP. ORGANIZACIJI: K. S. K. JEDNOTI!

Nikar ne trpite na

Revmatizmu, bolečinam v hrbtu, glavobolu srčnih, želodčnih ali bolečinah na ledvicah; žolčnih kamenah, slepem črevesu, zaprtju, bezgavkami v grlu itd. — Mi Vas ozdravimo teh bolezni brez zdravil in brez bolečin.

Daje nasvete in preišče brezplačno

DR. O. C. LORENTZEN
CHIROPRACTOR
zdravi brez zdravil
MINERS NATIONAL BUILDING
EVELETH, MINNESOTA.

PHONE: Canal 6138
Roosevelt 2107

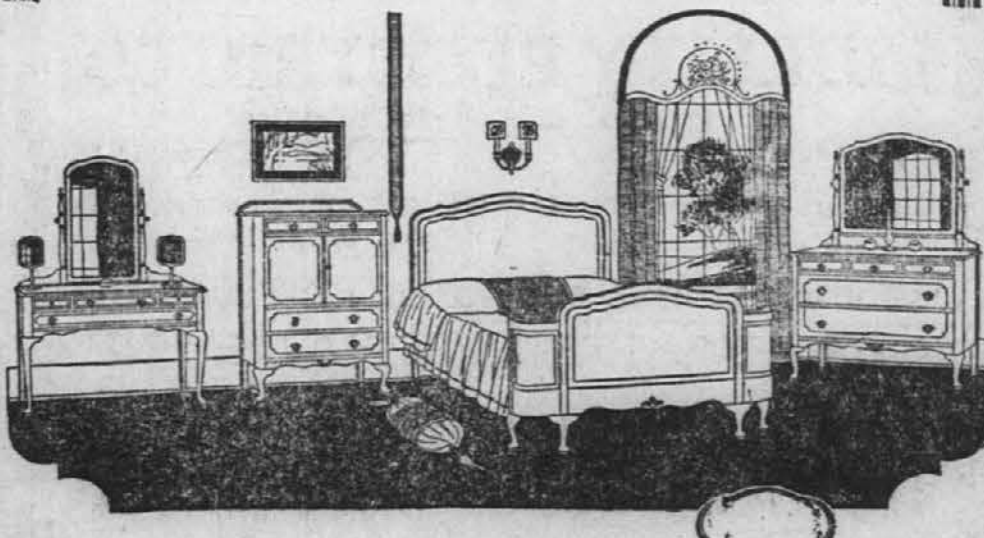
Vstanovljeno 1912.

PROTI GOTOVINI ALI NA OBROKE

J. L. Telser

POHIŠTVO IN HIŠNE POTREBŠČINE

"Domača trgovina za vse domače potrebščine"

Eni ali drugi

GORENJI 3 KOMADI SAMO \$98.50

Naši povečani prostori nam omogočijo, da imamo lahko veliko izbero pohištva in hišnih potrebščin, katere so pripravne za božična darila.

Pridite in prepričali se boste!

"NAŠA CENA JE NAŠ NAJBOLJŠI PRODAJALEC"

2107-11 West 22nd Street,

Chicago, Ill.

HAGARIN SIN

ROMAN. PAUL KELLER. — F. O.

"Res je, toda samo to se izplača delati, kar je težko. Glejte, nogavice plesti zna vsak, to ni nikako socialno skrbstvo. In kar dela naš deželni svetnik, da izdaja odredbe in ima na socialnih kongresih dolge govore, ali da pošilja težke članke v časopise, to je pa še manj vredno, kakor plesti nogavice. To nima nikake druge koristi, kakor da dobi končno deželni svetnik "orla" četrte vrste. Ne, Hartmann, vsak mora sam poseči vmes, vsak v svojem področju. Kaj bi samo krpali, limali ali celo druge podpirali v lenobi in nemarnosti; ne, pota kažimo, temelje gradimo! Prinesite mi zdaj kuminovca!"

"Meni se zdi, da slišim godbo v vasi," pripomni Lora. Dr. Friedlieb se obrne: "Ah, Lora, vi ste tudi tukaj? Dober večer! Še videl vas nisem. Godba, mislite? Počakajmo! Jaz ne slišim nič. Odkar imam te nesrečne polipe v ušesu —"

"Res je, jaz tudi slišim," ga prekine Hartmann, "to je godba." "Lora, Lora, Lora! Godba je prišla v vas," zavpije Bertold Hartmann na dvorišču in zdirja na cesto. V istem trenutku se odpro vrata čumnate in Kristina Hartmannova, dekle kakih štiriindvajsetih let, vstopi: "Oče, zdi se, da prihaja godba."

Takoj nato se prikaže pri drugih vratih gospodinja Hartmannova.

"Glej, Lora, da boš brž gotova; godba prihaja, se zdi." "Na," pravi dr. Friedlieb, "to je za nas najnovejše." Za nameček pride Gottlieb, stari hlapec, razburjen in hoče nekaj povedati, toda dr. Friedlieb mu preseka besedo: "Molčite, Gottlieb, vidi se vam, da se vam zdi, da prihaja godba."

2. POGLAVJE.

Zmračilo se je. Okrog težke mize, na kateri je gorela mogočna petrolejka, so sedeli štirje tuji godci: velik mož s sivo brado, kateremu se je bralo z obraza, da je bil nekoč vojak, z dvema vojnima spominkoma na prsih; drugi dolge in tenke postave; zraven njega rjav mož s črnimi kodri in slednjič nekako petindvajsetleten mladenič bledega, lepega, skoro ženskega obraza.

Velika železna ponev s kadečim se krompirjem in velikanska skleda posnetega mleka sta stali na mizi. Iz teh posod so zajemali lačni tuji večerjo. Stari Gottlieb Penker je jedel z njimi.

"Vi ste toraj tukaj prvi hlapec?" ga vpraša vojak. Gottlieb se zasmije.

"Prvi hlapec in še marsikaj drugega, n. pr. nočni čuvaj. Če ostanete do desetih dobre volje, me boste lahko slišali, kako bom igral na piščalko. Ena, dve tri — do deset!"

"Čujte, če ste podnevi prvi hlapec, ponoči pa čuvaj, kdaj pa spite?" Gottlieb se nagajivo nasmehne.

"Res, tega ni še nihče potuhtal. Spim pa! Na to se lahko zanesete! Toda, pogledajte, to pa vendar še vedno niso vse moje službe. Tudi pogrebec sem na primer."

"O misericordia!" vzklikne kodravec.

"Kaj pravi ta?" vpraša začudeno Gottlieb; "gotovo govori češki."

"Ne, dragi moj," pravi zaničljivo rjavec, "vi se ne razumete na jezike; on je Italijan: Signor Masstro Potello da Milano. Kajne, kar zijate? Ne smete misliti, da smo čisto navadni piskači. Jaz n. pr. se imenujem Steiner, bil sem podčastnik in sem stal pred Kraljevim gradcem in Parizom. Pogledajte zdaj našega rohnista! Bil je pri huzarski godbi. Pri koncertih vzdrži en glas pet minut dolgo, ne da bi mu sape zmanjkalo. Lahko ste veseli, da ste nas najeli za prihodnjo nedeljo. Slišali boste krasno, svečano godbo."

"Tudi to me veseli," pravi vljudo Gottlieb; "kajti tudi učitelj plesa sem."

Vsi godci se glasno zasmijejo. "Sedemdeset let ima," pravi Steiner, prvi hlapec je, pogrebec in učitelj plesa. Pogrebec in učitelj, to se krasno ujema!"

"Prav lepo se ujema," odvrne prijazno Gottlieb, "to ima celo nekaj tolažilnega na sebi. Glejte, Teichavci so veseli ljudje. Če pa kdo umrje in ga neso v krsti na pokopališče in vidi, kako koraka za njim vsa vas po dva in dva, pred njimi pa stari učitelj plesa, in sliši godbo, potem si misli: Pravzaprav ni tako hudo, da me pokopljejo, to je samo nekaka poloneza."

"Govori, kot bi bral," pripomni pritrjeva je tenki dolgin.

"Prav tako kakor Hellmich," pravi Steiner "Hellmich dela tudi vedno take primere."

"Hellmich — ali ste vi Hellmich?" vpraša začudeno, da, presenečeno Gottlieb in pogleda mladega hornista.

And. Glavach

EDINI SLOVENSKI AUTO LIVERY

Čenjenim rojakom v Chicagi in okolici se toplo priporočam. Na razpolago imam najmoderneje avtomobile za poroke, krstnje in pogrebe.

Pokličite me na telefon. Prišel bom na Vaš dom in vse potrebno uredil. Zapomnite si moje telefon številko: CANAL: 5889

1844 — W. 22nd Place CHICAGO.

Clevelandčanje!

Ali veste kaj je Vaša dolžnost? — Well, Vaša dolžnost je ta, da naročite ali kupite vašo obleko, kakor tudi druge oblačilne potrebščine pri svojem rojaku:

Johnu Gornik

SLOVENSKA TRGOVINA Z OBLEKAMI IN KROJAČNICA.

217 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, OHIO.

Razsvetlite Vašo klet!

Tekom jesenskih dni je klet jako popularen prostor v hiši. Tja se spravlja razne stvari za zimo. In kako je pust, ako v kleti ni svetlobe. — In zakaj bi delali v temi? Pokličite nas, da vam razsvetljimo vaše temne kote in jih naredimo za vas prijazne in koristne.

Pokličite nas, ali pa k nam pridite, da se pogovorimo!

FIDELITY ELECTRIC CO.

FRANK SCHONTA, lastnik.

2049 West 22nd Street, Chicago, Ill.

Pošiljamo blago tudi izven Chicage. Pišite po naš cenik. (9—27. 10—1.)

Vsem onim, ki so povpraševali po knjigi

DOMAČI ZDRAVNIK KNAJP

sporočamo, da je ta knjiga zopet izšla in smo ravno kar dobili večjo zalogo iz starega kraja ter je vsem na razpolago.

CENA NOVI KNJIGI JE \$1.50.

Pošljite naročilo takoj na:

KNJIGARNO EDINOST,

1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Drago umeševanje v igro.

Na Vrhovcih v logaškem okraju so praznovali fantje ponedeljek in so pri tem igrali balin. Med igralci je bil tudi domači fant Valentin Dolinar. Kot običajno pri tej igri so se igralci večkrat sporekli za "punt." Med igralce pa se je vmešaval mesarski vajenec France Skubic, dasi so ga igralci svarili, in se je pri tem sprl z Dolinarjem in ga je podrl na tla. Dolinar pa se je hitro pobral, potegnil je nož in je sunil vsiljivega kibica tako nesrečno v trebuh, da je ta dobil težko telesno poškodbo. Dasi se je zagovarjal mož s silobranom, se senat ni mogel uveriti, da je bilo treba potegniti nož in suvati z njim v trebuh. Pač pa je vpoštevalo njegovo razburjenost, ker ga je mogel in nadlegoval pri igri in je bil obsojen z ozirom na to samo na 5 mesecev težke ječe s temnico in postiljo in bo moral plačati Skubicu 1000 dinarjev za bolečine, odhod za zaslužek po 48 Din na dan in pa 75 Din takse.

Kaznovan vlomilec.

Jože Podlesnik, brezposelni delavec iz Sentjurja pri Dolih, je bil obtožen, da je ukradel na Korenem pri Krašnji Avgusta Klopencu za 3000 Din obleke in perila. — Dalje je vlomil v koč Terezije Marinšekove v Kopoljah. Odnesel pa je samo za 250 Din raznih drobnarij, to pa le zato, ker so ga pravočasno zasačili in prišli. Podlesnik, ki je skušal tajiti, kolikor se je pač dalo, je bil obsojen z ozirom na njegovo predživiljenje in kot nevaren vlomilec na 3 leta težke ječe.

Phone: Canal 0537—5889

Chapel 2046 West 23. St.

MRS NICHOLAS GOETTERT

Pogrebni zavod
Se priporoča Slovencem in Hrvatom

2046 W. 23. Street,
CHICAGO, ILL.

(S.)

J. KOSMACH

1804 W. 22nd St Chicago, Ill.

Rojakom se priporočam pri nakupu raznih BARV, VARNIŠEV, ŽELEZ NINE, KLJUČAVNIC IN STEKLA

Najboljše delo, najnižje cene Prezamem barvanje hiš zu naj in znotraj, pokladan stenski papir.

Phone: Canal 0490.

LOUIS STRITAR

2018 WEST 21st PLACI
CHICAGO, ILL.

Prevaža pohištva — premo — les — in vse kar spada prevažalno obrt. Pokličite ga po telefonu!

Phone Roosevelt: 8221

Ali si že pridobil kakega novega naročnika tekom te kampanje?

Kovall & Sons

ELY, MINN.

Trgovina z vsakovrstnim mešanim blagom.

V naši trgovini dobite vsakovrstno blago, ki se da dobiti v DRY-GOODS-STORE trgovini. — V zalogi imamo vedno najboljše vrste grocerijo in meso. — Rojakom se najtolpleje priporočamo v naklonjenost!

Progres Linolium & Carpet Store

F. NOVICKI

GOLD SEAL CONGOLEUM

9X12 v enem kosu samo \$7.75.

VELIKA ZALOGA SVILENIH PREPROG

9X12 preje \$45.00 — sedaj \$27.00

Linoleum s gumi podlaga kvadratni jard preje \$1.45 sedaj samo \$1.07.

V Vašem interesu je, da si pred nakupom ogledate to zalogo.

1738 West 18th St.

Phone: Canal 1505 —

CHICAGO, ILL.

Ako vsled nervoznosti ne spiš.

Rektor Bougartz piše v Ullsteinovem listu za ženske: Vodo so uporabljali že pri mnogih boleznih s čudovitim uspehom. To je razglasil župnik Kneipp v najvišjih krogih. Res pa je, da se čuje večkrat, da je zdravljenje z vodo bolniku škodilo. A zakaj? Ker bolnik ni uporabljal vode pravilno. Ako si mrzel, ne uporabljaj še mrzle vode, da se ne prehladiš. Zdraviti se moraš toraj pametno. Govorim iz izkušnje, ker trpel sem na nervoznosti tako, da nisem bil za nobeno duševno delo sposoben. Toda začel sem se kurirati z vodo in moji živci so se popravljali očividno. Postopal sem takole: kadar mi je bilo v postelji zares toplo, sem vstal, pomočil roko v mrzlo vodo in si hitro umil prsi, spodnje telo, hrbet in noge. Pri vsakem delu telesa sem pomakal roko v vodo. Spalno košuljo sem obdržal na sebi. Ne da bi se obrisal, sem ležal zopet v postelji. Dobrodejni učinek sem opazil na zdravem svojem spanju. Čim hitreje človek vstane in se froтира, tem lažje premaga prvo bojazan pred mrzlo vodo in tem bolje se izvrši. Ako se danes ponoči prebudim in ne morem naglo znova zaspati, vselej vstanem in se tako umijem celo pozimi v mrazu in spanje mi je nato vedno zdravo. Poskusi, nervoznež!

GRDINA IN SINOVL

PRVI SLOV. POGREBNI ZAVOD

1053 E. 62nd St.
CLEVELAND, O.

Randolph 1881

Pozor Evelethčani!

V naši trgovini si lahko kupite karkoli potrebujete za obuti za celo družino. Imamo veliko zalogo vsakovrstnih čevljev, za moške, dečke, deklice in otroke. Naše blago je prvovrstno. Dobra in točna postrežba ter nizke cene je naše geslo!

Kadarkoli kaj kupujete nikdar ne pozabite na geslo: Svoji k svojim! Vsem se priporočam v naklonjenost! E. RESMAN SLOVENSKA TRGOVINA S ČREVLJI. 420 Pierce Street EVELETH, MINN.

Phone: CANAL 6516.

SLOVENCII!

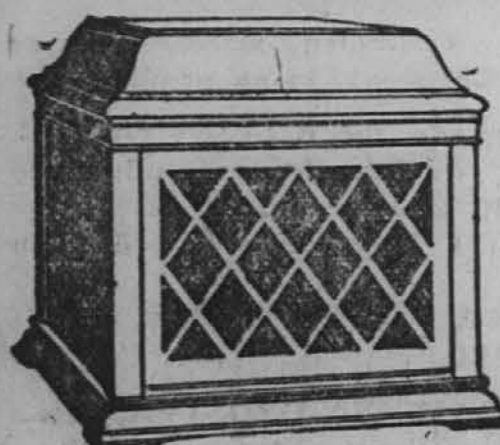
Kadar ste se namenili dati slikati. Bodisi o priliki ženitve, ali v kakem drugem slučaju, ne pozabite, da je v Chicagi slovenski fotografist, ki izdeluje prav tako fine slike, če se ne boljše, kakor kdo drugi. Ta fotografist je:

M. Arbanas

SLOVENSKI FOTOGRAFIST

1147 — W. 18th St., Cor. May St. CHICAGO.

ELY, MINNESOTA

GRAMOFONI

so pri zabavah kakor naša. Vam odslužijo pri domačih zabavah, kakor vsak godec.

Ako ga še nimate v Vaši hiši, pridite v našo trgovino, ki jih imamo v zalogi in ogledajte si jih. Imamo vsakovrstne slovenske in angleške plošče.

POLEG DRUGEGA imamo v zalogi vsakovrstno blago za šivilje. — Vsakovrstne narejene obleke, za žene, dekleta, male deklice in otroke.

IMAMO veliko izbero moških oblek, močne trpežne hlače in cele obleke za na delo. Vsakovrstne srajce za praznike in za na delo. — Raznovrstno spodnjo obleko. — Klobuke in kape in vse druge potrebščine, ki spadajo v trgovino z mešanim blagom.

TRPEŽNE in močne čevlje za praznike in za na delo. Kakor tudi galoše, "over shoes" za mrzlo vreme, dobite pri nas vsake vrste.

GROCERIJO imamo v zalogi vedno najboljše, zakar se posebno priporočamo našim gospodinjam.

Pridite in prepričajte se!

Slogar Bros.

ELY, MINNESOTA.

Phone: 104